

Ziemassvētku dziesmas

Krājumu sakārtoja Katrīna Riekstiņa

里加文艺出版社 - Lījiā wényì chūbǎnshè

Rīga 2011

Izdošanas datums: 2011.gada 26.decembris

Creative Commons BY-SA 3.0 license. <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.lv>
Latvian folk songs. Chords, harmonizations, metadata edited by Katrīna Riekstiņa (jmmv.lv). Use
and distribute without limitations. If you alter, transform or build upon this work, please retain
this Creative Commons notice.

ISBN: ...

Priekšvārds

Ziemassvētki ir tas burvīgais laiks, kad visi kaut ko gaida. Suns gaida ziemassvētku kaulu, bērns pirmo sniegpārslu uz mēles, skolēns ziemas brīvlaiku un strādīgs zemnieks - pavasari ar jaunu saules gaismu, kad atkal varēs darīt ierastos darbus. Ziemassvētki jeb Ziemas saulgrieži patiesībā ilgst 3 dienas. Tās ir garākās nakts un garākās dienas.

Ar mierīgu sirdi par labi padarītiem rudens darbiem var doties pelnītā atpūtā. Garie, tumšie ziemas vakari senos laikos kaut kā bija jāaizvada, tāpēc ziemas periodā sievas un meitas darināja visskaistākās villaines un zeķes. Vīri pa to laiku vija virves un greba karotes. To visu pavadīja tautas dziesmas un teiku un pasaku stāstīšana. Tā pamazām pietuvojās Ziemassvētki jeb ziemas saulgrieži. Tā kā latvieši Ziemassvētkus saistīja ar gaismas atgriešanos, ražas novākšanas visu lielo darbu padarīšanas svētkiem, likumsakarīgi bija tas, ka svētku galds lūztin lūza no gardā mielasta. Lai arī šodien mēs šos svētkus saistām ar klusuma un miera svētīšanu, senajiem latviešiem tas bija liksmības un prieka pilns laiks.

Parasti šiem svētkiem ļaudis jau laikus gatavoja mielastu. No raksturīgākajiem ēdieniem var minēt svaigu maizi, zirņus, pupas, putraimu desas, sautētus vai svaigus kāpostus, sautētus kāļus un burkānus, kā arī ķirbju ēdienus. Īpaši iecienīti bija krāsni cepti kartupeļi un kā karalis galda vidū gulēja cūkas cepetis. Liels gardums bija arī cūkas šņukurs. Kā saldo ēdienu pasniedza maizi ar ievārījumu un apaļus raušus, kas simbolizēja sauli. Interesanti, ka latvieši šajos svētkos bija iecienījuši arī alu, ko gan šodien kaut kā grūti iedomāties kā mielasta sastāvdaļu. Tāpat dzēra arī kvasu, pienu un paniņas.

21. gadsimtā viss ir savādāk. Cilvēki savus garos ziemas vakarus pavada nevis aužot skaistas villaines, grebjot karotes un stāstot teikas, bet gan pie televizora vai datora. Ziemassvētku galds tiek papildināts ar rosolu un dažādiem alkoholiskajiem dzērieniem un zem ziemassvētku eglītes paliktas daudz, krāsainos papīros saliktas dāvanas. Nav nekāda vaina, bet cilvēki aizmirst svētku galvenās idejas. Savstarpējai labsirdībai un cieņai būtu jāizpaužas ik dienu, ne tikai svētkos. Ja kā piemēru tiešām ņem vecos, labos laikus, tad ziemassvētku galvenais mērķis ir būt kopā ar mīļajiem. Tā kā agrāk nauda bija vai nu ļoti maz, vai nebija vispār, tad par dārgām dāvanām nevarēja būt ne runas. Mana vecmāmiņa reiz man stāstīja, ka maza būdama ziemassvētkos saņēmusi vienu bulciņu un to glabājusi kā lielu dārgumu. Marunprāt, tādiem vajadzētu būt svētkiem. Priecāties par jebko, ko saņemam. Vai tas būtu vecmāmiņas adīts, kodīgs vilnas džemperis vai jaunākais iPhone modelis.

Šajā krājumā var atrast dziesmas, kuras saistītas ar dažādām tradīcijām un ēdieniem. Ļoti svarīga svētku sastāvdaļa ir ķekātās iešana. Ejot ir skaļi jādzied, lai ļaunās domas un visas nepatīkšanas nenāk ne tuvumā. Jo skaļāk dzied, jo ķibeles tālāk turās. Bluķa vilkšanai arī ir liela loma šajos svētkos. Tā simbolizē saules gaidīšanu. Bluķi velkot savāc visas pa gadu notikušās sliktās lietas. Beigās to sadedzina.

Ziemas saulgrieži bez ķekātām nav iedomājami, tāpēc arī dziesmu par šo tēmu ir ļoti daudz. Čigāniņi par sevi dažkārt pasmejas, it kā nezinādami kur gulēt:

"Čigāniņi, bāleliņi, kur šo nakti gulēsim? Cits priedē, cits eglē, cits celiņa maliņā."
Bieži dzirdamas dziesmas par Dieviņu, kurš atbraucis un nu jālaiž mājā.

Satura rādītājs

A daļa: Dziesmas.....	1
1. Adat, meitas, ko adat.....	1
2. Ai, bagāti ziemassvētki (Kūčō).....	2
3. Ai, nama māmīna.....	3
4. As bej' vīnsi kuplys līpsi.....	4
5. Atīdami Zīmassvātki.....	5
6. Atīdami Zīmys svātki.....	6
7. Atīdami Zīmys svātki.....	7
8. Bolta koza daņci vede.....	8
9. Budēlīti, tēvainīti.....	9
10. Čigāniņa dēliņš biju.....	10
11. Čigāniņi, bāleliņi.....	11
12. Čigāniņi, čigāniņi.....	12
13. Čigāniņi, nabadziņi.....	13
14. Čigāns saka čigānami.....	15
15. Čigāns savu čigāniet'.....	16
16. Čigi, čigi, čigāniņi.....	17
17. Danco lāci, danco lāci.....	18
18. Dancojieti, dancojieti.....	19
19. Dedzit skolu, pyutit guni.....	20
20. Desa teki pa celiņu.....	21
21. Divi bija, divi bija.....	22
22. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus.....	23
23. Ejiet, bērni, klausītiesi.....	24
24. Kačeišami tāvs nūmyra.....	25
25. Kaķišami bērns nomira.....	27
26. Kaļadā, kaļadā!.....	28
27. Kalado, kalado, vakar kaza velējās.....	29
28. Kam tie svēti svētki nāca.....	30
29. Kas pie Rīgas dumpējās.....	31
30. Kas tur rībina.....	32
31. Kas tur putina aiz viņa kalna.....	33
32. Kur bijāt Ziemassvētki.....	34
33. Kur bijāti, Ziemassvētki.....	35
34. Kur tu teci ruda pele?.....	36
35. Kūru, kūru uguntiņu.....	37
36. Labvakari, saimeniece.....	38
37. Labvakaru, saimeniece.....	39
38. Laiž, māmiņa, istabāi.....	40
39. Lūdzama, māmiņa.....	41
40. Mammiņa mīlā.....	42
41. Meitu mātes istabiņa kaladū.....	44
42. Nākat iekšā, Ziemassvētki.....	45
43. Nu atbrauca Ziemassvētki.....	46
44. Pūti, pūti, ziemelīti.....	47
45. Pūti, pūti, ziemelīti.....	48
46. Pūti, pūti, ziemelīti.....	49
47. Pyutit guni, lauzit skolas.....	50

48. Sen dzirdēju, nu redzēju.....	51
49. Sidrabiņa lietišķ lija.....	52
50. Sudrabiņa lietišķ lija.....	53
51. Svātki guoja.....	54
52. Tālu, tālu čigānosī.....	55
53. Trīs gadi sēdēju.....	56
54. Visu gadu naudu krāju.....	57
55. Ziemassvētki sabraukuši.....	58
56. Zīmys svātki, Lela dīna.....	59
57. Zīmas svātki sabraukuši.....	60
58. Zīmyssvētki, svāta dīna.....	61
59. Zīmys svātku četri bruoli.....	62
B daļa: Rotaļas.....	63
60. Cepu vylkam kukuleiti.....	63
61. Es bij' viens kuplis koks.....	64
62. Es tik esmu bagāts vīrs.....	65
63. Gani, gani, sargiet kazu.....	66
64. Ganu es aitiņas.....	67
65. Kur es savu avitiņu.....	68
66. Nebada ķekata.....	69
67. Padolu īkorus.....	70
68. Precinīki.....	71
69. Tupi lāci, tupi lāci.....	72
70. Vylks un koza.....	73
71. Zaļa kaza.....	74

A daļa: Dziesmas

1. Adat, meitas, ko adat

[FkLaiva]

Am Dm

Adat, meitas, ko adat, vilkam zeķes no-a-dat, adat, meitas,

6 Dm

ko a-dat, vil-kam ze-ķes no-a-dat, vil-kam ze-ķes no-a-dat.

1. Adat, meitas, ko adat,
Vilkam zeķes noadat.
Vilkam kājas nosalušas,
Purvus, mežus bradājot.
2. Vilciņš savus zābaciņus
Niedrainēi balināj',
Niedrainēi balināja,
Rāviņāi noskaloj'.
3. Jūs, bērniņi nezināti,
Kāds vilkami mundierīņš:
Zili īsi kamzoliši,
Melni samta zābaciņ'.
4. Vilciņš savus zābaciņus
Mālu bedrē izsmērēj',
Ka varēja svētu rītu
Kazai braukti vedējos.
5. Vakar kaza velējās
Straujas upes maliņā;
Vai uz lietu vai uz sauli,
Vai uz savu precinieķ'.
6. Balta kaza danci veda
Uz pelēka akmentiņ';
Ne skanēja, ne žvadzēja,
Kaziņai dancojot.

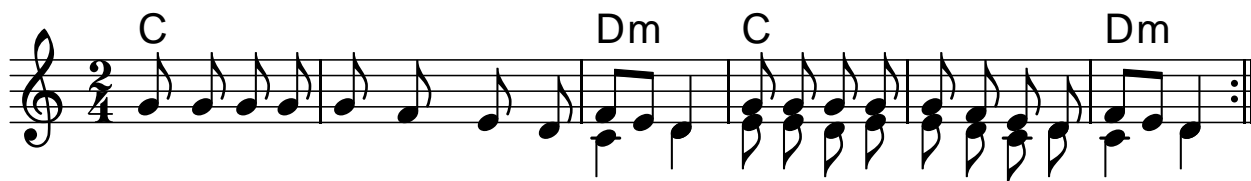
2. Ai, bagāti ziemassvētki (Kūčō)

[Grins1992],#68,p.150

Madonas Lubānā; pier. Jurjānu Andrejs 1891.g.

[SkandiniekiDlv]

[Vitolins1973],#45

Ai, bagā-ti ziemas svētki, kū-čō, Le-ji-ņā-i nogājuši, kū-čō.

1. Ai, bagāti ziemassvētki
Lejiņai nogājuši.	6. Svētki nāca svētītiesi,
Lielā diena lielītiesi.
2. Tekat jauni, tekat veci,
Velkat svētkus kalniņā.	7. Ziemassvētki sabraukuši,
Pastaliņu plēsējiņi.
3. <i>Ziemassvētki naudu skaita
Ledus kalna galiņā;</i>	8. Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Ne miedziņa neredzēju.
4. <i>Es gribēju klāti tikt
Ar nekaltu kumeliņu.</i>	9. Gausi nāca, drīz aizgāja
Tie bagāti Ziemassvētki.
5. Kam tie svēti svētki nāca,
Kam tā liela Lielā diena?	10. Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Iet pār kalnu kūpēdami.
1. Ai, bagāti Ziemassvētki, kučo,
Lejiņai nogājuši, kučo!
Tekat, jauni, tekat, veci,
Velkat svētkus kalniņai.	6. Simtu cepu kukulīšus,
Ziemassvētkus gaidīdama.
Man zināmi Ziemassvētki
Sērš nedēļu atnākuši.
2. Ziemassvētki, Liela diena,
Tie Dievami dārgi laiki:
Ziemassvētki bluķi vilka,
Liela diena šūpli kāra.	7. Nākat iekšā, budēlīši,
Nākat pilna istabiņa,
Lai nenāca ļauna diena,
Kas man gauži rūdināja.
3. Kā zinātu ziemassvētkus,
Kad nediltu kamaniņas;
Kā zinātu Lieldieniņas,
Kad nekārtu šūpulīti.	8. Pūti gaišu uguntiņu,
Lai ļautiņi sildījās.
Pašu ļaudis sanākuši,
Tie uguni dedzināja.
4. Ziemassvētkitrīs brālīši,
Lieldieniņas trīs māsiņas;
Ej'ta visas Lielas dienas,
Cit' uz citu ciemotiesi.	9. Pūti, pūti, Ziemeļīti,
Ziemassvētku vakarāi;
Pūt laukāi ienaidiņu
No maliņu maliņāmi!
5. Gausi nāca, nu atnāca
Tie bagāti Ziemassvētki:
Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Nāk pār kalnu kūpēdami.	10. Ziemassvētki, Ziemassvētki,
Sen mēs jūsu gaidījāmi.
Aicināti, aiziesieti
Pēc trejāmi dieniņāmi.

3. Ai, nama māmīna

[Grins1992],#87,p.166

The musical score is written on two staves. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. It contains four measures of music with notes and rests, and a final double bar line with repeat dots. Chords G, D, and G are indicated above the first, second, and fourth measures respectively. The lyrics 'Ai, na-ma mā - mī-na, da-ri dur-ve - tī - nas!' are written below the staff. The second staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/8 time signature. It contains four measures of music with notes and rests, and a final double bar line with repeat dots. Chords G, D, and G are indicated above the first, second, and fourth measures respectively. The lyrics 'Ķe - ka - tas at - brau - ca a' ve - zu - mī - nu, A' mie - zis, a' ru - dzis, a' ku - me - lī - nis.' are written below the staff.

Ai, na-ma mā - mī-na, da-ri dur-ve - tī - nas!

5 Ķe - ka - tas at - brau - ca a' ve - zu - mī - nu,
A' mie - zis, a' ru - dzis, a' ku - me - lī - nis.

1. Ai, nama māmīna,
Dari durvetīnas,
Ķekatas atbrauca
Ar vezumīnu:
Ar rudzis, ar miežis,
Ar kumelīnu. [BW33323-0]

4. As bej' vīnsi kuplys līpsi

[FkLaiva]

A as bej' vīn - si kup - lys līp - s(i), ka - la - dō,

ka - la - dō, as bej' vīn - si kup - lys līp - s(i), ka - la - dō!

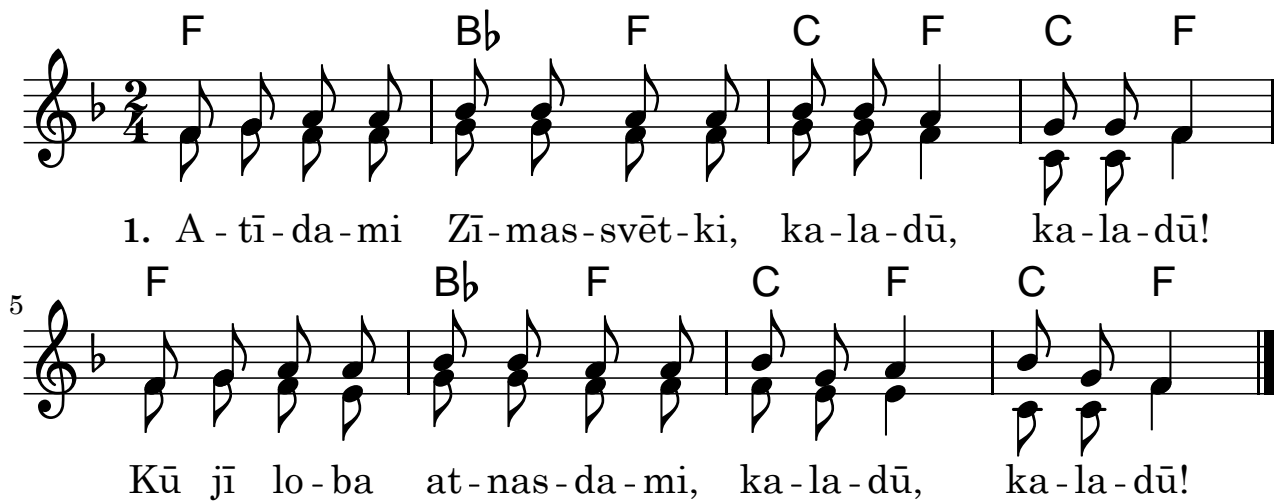
1. Es bej' vīnsi kuplys līps(i),
kaladō, kaladō,
es bej' vīnsi kuplys līps(i),
kaladō!
Maņ bej' daudzi pazareišu.

2. Lyudzu tevi, boguotaisi,
Idūd vīnu pazareiti!
Īšu es i pats pajimšu,
Nasalyugšu boguotuoji.

F/k "Savieši" šo rotaļu gāja tā: Visi sastājas rindā viens aiz otra plecu satvērienā. Bagātais stāv pirmais. Nabadziņš iet apkārt lūgdamies; beigās viņš kādu beidzamo, vai pat dažus rauj sev. Satvēriens varētu būt arī rokās un rinda arī visu laiku uz vietas nestāv.

5. Atīdami Zīmassvātki

[Igauni1993],p.37

1. A - tī - da - mi Zī - mas - svēt - ki, ka - la - dū, ka - la - dū!

5 Kū jī lo - ba at - nas - da - mi, ka - la - dū, ka - la - dū!

Vienbalsīga

1. Atīdami Zīmassvātki,
kaladū, kaladū!
Kū jī loba atnasdami,
kaladū, kaladū!	5. Kai tu tai nanūsoly?
Es sakyuru kaula guni.
2. Atnas zērņu, atnas pupu,
Atnas cyukas smecereiti.	6. Kai tu tai nasadegi?
Odotom(i) sasaspraužu.
3. Tec, peleite, zērņu zogti,
Atnes maņ(i) pīzoguse.	7. Kai tev asnis natecēja?
Sazazeižu vacu svīkstu.
4. Kū tai tevi nasagiva?
Es ībāgu aleņā(i).	8. Kur tu jēmi vacu svīkstu?
Vacuosmuotes teineitī.
	9. Kur ta jēme vacuo muote?
Raibuos gūves ciceitī.

6. Atīdami Zīmys svātķi

[Grins1992],#69,p.150

At - ī - da - mi Zī - mys svāt - ķi, ka - la - dō, ka - la - dō!

5 kū jyus lo - bu at - na - su - ši? ka - la - dō!

1. Atīdami Zīmys svātķi,
Kū jī loba atnasuši?
Klāvā raibu raibaleņu,
Stallī lobu kumeleņu.
1. *Sen gaidīju, nu atnāca
Tie bagāti Ziemassvētki;
Ziemassvētki atbraukuši
Rakstītām kamanām. [BW33303-0]*

7. Atīdami Zīmys svātki

[Grins1992],#74,p.155

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The melody consists of two staves. The first staff contains four measures, and the second staff contains four measures, starting with a measure rest marked '5'. Chords G, C, G, C, G, D, and G are indicated above the notes. The lyrics are written below the notes.

At - ī - da - mi Zī - mys svāt - ki, ka - la - dō, ka - la - dō!

At - nas da - su le - lu ku - li, ka - la - dō, ka - la - dō!

1. Atīdami Zīmys svātki,
Atnas dasu lelu kuli.

2. Puišim dasu nadūsimi,
Puiši cyuku nabaruoja.

8. Bolta koza daņci vede

[Ltd5]

Duorta Skutule Preiļos

1. Bol - ta ko - za daņ - ci ve - de, la - du, la - du!

Iz pa - lā - ka ak - mis - te - ņa, la - du, la - du!

1. Bolta koza daņci vede

Iz palāka akmisteņa.

2. Ni žvuordzēja, ni scanēja,

Kazeņai doncojūti.

3. Bolta koza velējāsi

Olūteņa lejeņā -

4. Vai iz lītu, vai iz snīgu,

Vai iz sausu vasareņu.

5. Bolta kaza velējāsi

Olūteņa lejeņā -

6. Vai iz lītu, vai iz snīgu,

Vai iz savu precinīku.

9. Budēlīti, tēvainīti

[Grins1992], #89, p.169

Bu-dē-lī-ti, tē-vai-nī-ti, iz-kul ma-nu ve-dek-liņ', Par ve-dek-las
 kū-lu-mi-ņu es tev cim-du pā-ri doš'. Spring, spring jē - ri-ņi,
 spring kazu - lē - niņi, Es pate sprin-ģo-ju Bude-lī-šu vakarā.

1. Budēlīti, tēvainīti,
Izkul manu vedekliņ',
Par vedeklas kūlumiņu
Es tev cimdu pāri doš'.
2. Danco, danco, budēlīti,
Nama mātes istabā:
Lai danco kazlēniņi
Nama mātes laidarā.
3. Kas tur šņāca, kas tur šņāca,
Kas tās niedras brikšķināja?
Divas laivas jēru nāca,
trešā jaunu kazlēniņu.
4. Lai bij' čaklas, kas bij' čaklas,
Priedniekmeitas tās bij' čaklas,
Ar dakšāmi gultas taisa,
ar cimdiemi govīs slauc.
5. Lai bij' skopa, kas bij' skopa,
Priedniekmamma, tā bij' skopa:
Par rubuli utu pāri
Dzen uz Rīgu raudādam'.
- **Piedz.** Spring, spring jēriņi,
Spring kazulēniņi,
Es pate sprinģoju
Budeļvakarā.
- **Piedz.var.** Strump, mani jēriņi,
Strump, kazulēni
Ij es pati deju
Budēlīšu vakarā.

10. Čigāniņa dēliņš biju

Či- gā- ni- ņa dē- liņš bi- ju, mel- nu zir- gu jā- jē- jiņš,
I- ku ši- ku pā- di ra- sā pid- rid ri- kum ai- džin- džal,

Či- gā- ni- ņa dē- liņš bi- ju, mel- nu zir- gu jā- jē- jiņš.
Ai- da dul- la, ai- da dul- la, ā- re mū- re ral- lal- lā.

1. Čigāniņa dēliņš biju,
Melnu zirgu jājējiņš.
1. Čigānami sešas meitas,
Visām sešām raibas kleitas.
1. Čigāniņa meita biju,
Melnu matu pinējiņ'.
2. Čigāniņa meita biju,
Melnu kurpju valkātāj'.
1. Čigāns manim iemācīja
Savus trijus amatiņus.
1. Čigānosi taisotiesi,
Trīs kulītes salāpīju.
2. Vienā rudzi, otrā mieži,
Trešā gaļas gabaliņš.
3. Ai, lūdzama, saimeniece,
Dod man pupu, dod zireņu.
4. Dod man pupu, dod zireņu,
Dod man cūkas smecerīti.
3. Kurpes kājā, niedra rokā,
Zaļais zīda nēzdaudziņš.
2. Zirgiem mīti, jērus zagti,
Pa krūmiemi slaistītiesi.
- **Piedz.:** Iku šiku pādi rasā
Pidrid rikum aidžindžal.
Aida dulla, aida dulla,
Āre mūre rallallā.

11. Čigāniņi, bāleliņi

[FKLaiva]

Marija Ābele Jēkabpils Saukā 73 g.v.; pier. J. Rudzītis 1933.g.

[Vitolins1973],#54

Či - gā - ni - ņi, bā - le - li - ņi, kur šo nak - ti gu - lē - sim?

Ka - la - do, ka - la - do, kur šo nak - ti gu - lē - sim?

Vienbalsīga

- Čigāniņi, bāleliņi,
Kur šo nakti gulēsim?
Kalado, kalado,
Kur šo nakti gulēsim?
Cits priedēi, cits eglēi,
Cits celiņa maliņā.
- Ejam bērni čigānosi
Ziemassvētku vakarā:
Dos mums ēsti, dos mums dzerti,
Dos naksniņu pārgulēt.
- Lieli, mazi čigāniņi
Aunaties kurpītēs.
Šī dieniņa, šī naksniņa
Ejamāi, tekamā.
- Čīgu, čāgu zaķīts lēca,
No krūmiņa uz krūmiņ',
Tā čāgoja čigāniņi
No mājiņas uz mājiņ'.
Situ vara pulkstentiņu
Pa tam duru stenderēm,
Lai ceļās saimēniece,
Paslieksnēi gulējus'.
- Ai, godīga saimēniece,
Ielaid mani istabā!
Man kājiņas nosalušas
Ar tām glāžu tupelēm.
- Čigāns bija mans tētiņš,
Čigāniete māmuliņ',
Čigāniski es dziedāju,
čigāniski gavilēj'.
- Es meitiņa jumpraviņa
Kunga dēla līgaviņ'
Es neietu čigānosi,
Ka māmiņa negājus'.
Es neviltu saimēneci,
Ka māmiņa nevīlus'.
- Šī dieniņa, šī naksniņa
Bez kauniņa pavadīt'.
Ne kauniņa jauniem bija,
Ne kauniņa vecajiem.
- Prasat manim, ko es nācu,
Dodat manim, ko es grib':
Dodat ēsti, dodat dzerti,
Dodat maizes gabaliņ.

12. Čigāniņi, čigāniņi

[Ltd5]

Līze Ozola Lejasciemā

1. Či - gā - ni - ņi, či - gā - ni - ņi, to - ta - ri, to!

5 Vie - nu vie - tu, vie - nu vie - tu, to - ta - ri, to!

1. Čigāniņi, čigāniņi,
Vienu vietu, vienu vietu.

1. Ejma, bērni, čigānosi,
Čigānosi laba dzīve,

2. Čigāns ēda kviešu maizi,
Krējumā(i) mērcēdams.

3. Čigānos(i) laizdamies(i)
Trīs kulītes līdzī nēmu.

2. Kur skādīte lēkusiesi,
Pasasauca čigāniņu.

4. Vienā pupas, otrā zirņi,
Trešā cūkas smecerīte.

5. Čigāniņi, totariņi,
Kur šo nakti gulēsīmi?

6. Cits priedēi, cits eglē,
Cits pie meitām kambarī.

13. Čigāniņi, nabadziņi

[FKLaiva]

Či-gā-ni-ņi, na-ba-dzi-ņi pa pa-sau-li va-zā-jās, ka-la-do,

6
či-gā-ni-ņi, na-ba-dzi-ņi pa pa-sau-li va-zā-jās, ka-la-do!

1. Čigāniņi, nabadziņi
Pa pasauli vazājās, kalado!
Vēlns iegrūda mūsmājās,
Pašā darba laiciņā.

1. Aiz kalniņa dūmi kūpa,
Kas tos dūmus kūpināj?
Čigāniņi kūpināja,
Zagtu jēru vārīdam'.
2. Čigānami pieci dēli,
Visi pieci postā gāj'.
Div' noslīka, div aizbēga,
Viens Rīgāi cietumā.
3. Čigānami, nabagami,
Nopelnīta garoziņ':
Citā vietā suņi rēja,
Cit' ar skruķi izskruķēj'.
4. Desa lēca pa galdiņu
Deviņiemi līkumiem,
Čigāniņi pakaļ skrēja
Ar spiciemi duncīšiem.

5. Čigāniņi, pagāniņi
Ko jūs šeit(a) meklējat?
Še nebija jaunu meitu,
Ne ar gaļas kumosiņ'.
6. Čigāniņi gaļu prasa,
Kur man bija gaļas ņemt?
Trīs dieniņas kazu kāvu,
Vēl tā līpu kustīnāj'.
7. Ko gaidieti, čigāniņi,
Šai sētāi iegājuš'?
Visu alu izdzēruši
Karašiņas apēduš'?

Šos pantus dzied čigāni:

1. Labvakari nama māte,
Vai ir silta istabiņ'?
ja būs silta istabiņa,
Tad būs jauka valodiņ'.

-
<p>1. Ielaid mani saimeniece
Jele durvu kaktiņā,
Ja Dieviņis man līdzēsi,
Būs man visa istabiņ'.</p> <p>2. Šai sētāi pērno gadu
Mūs godami pabaroj':
Te mums deva ceptas vades,
Novārītas vabolīt's.</p> | <p>3. Čigāniņi lieli kungi
Neēd plānu kāpostiņ',
Prasa miežu alutiņu,
Prasa desas līkumiņ'.</p> <p>4. Desu, desu, gaļas, gaļas,
Es kāpostu negribēj';
Lai ēd pati saimeniece,
Kubulāi gulēdam'.</p> |
|--|---|

14. Čigāns saka čigānami

[Ltd5]

Teicēja

1. Či-gāns sa-ka či-gā-na-mi, Dui-do, dui-do!
Locītājas

5

Ga-ļas gri-bu, ga-ļas grib', Dui-do, dui-do!

9

Ga-ļas gri-bu, ga-ļas gri-bu! Dui-do - i!

1. Čigāns saka čigānami,
Gaļas gribu, gaļas grib'.
2. Vai tu aklis neredzēji,
Balta ķēve linaitā(i).
3. Es čigānam rada biju,
Man tie plaušņi nemīlēj'.

4. Man mīlēja cūkas gaļa,
Liela lopa cepetiņš.
5. Kur čigāns gaļu lūdza,
Es ar asu tutentiņ'.
6. Lai tā gaļa, kur tā gaļa,
Ka tik labi kāpostiņi.

15. Čigāns savu čigāniet'

[Ltd5]

Teicēja

1. Čigāns savu čigāniet' ik vakara te - terēj', Čigāns savu

Locītājas

Ko - la - do, ko - la - do, Ko - la - do, ko - la - do, Ko - la - do,

6

čigāniet' ik va - ka - ra te - te - rēj'.

ko - la - do, Ko - la - do, ko - la - do!

1. Čigāns savu čigāniet'
Ik vakarus teterēj,
2. Kam tī agri necēlās,
Kam kulīšu nelāpīj'.
3. Čigānos laizdamās,
Garu kuli šūdināj'!

4. Bāžu bļodu, bāžu kausu,
Vēl nelīda pavārnīca.
5. Ejat, meitas, čigānos,
Čigānos laba peļņa!
6. Pāris kurpju, seši rubļi,
Pieci zelta gredzentiņ'.

16. Čigi, čigi, čigāniņi

Pus-ga-du gu-lē-ju aiz-krās-nē - i. Nu mans vakars,
 4 nu nā - cu ā - rā. Či-gi, či - gi či - gā - ni - ņi,
 vie-nu vie-tu, vie-nu vie-tu,
 6 ka ledō, ka ledō, Šī dieniņa, šī naksniņa ka ledō, ka ledō,
 ka ledō, ka ledō. e - jamā-i, le-cā-mā-i, ka ledō, ka ledō.

1. Pusgadu gulēju aizkrāsne.
Nu mans vakars, nu nācu ārā.	6. Saimniece, saimniece, dal' vecu
tiesu.
2. Še liela vieta, še labi ļaudis.
Te vara čigāni līkumus mesti.	Kukuli maizes, kannu medutiņa.
3. Kas dose gaļu, tam augse cūkas.
Kas dose siļķi, tam augse kaķi.	7. Čigānu tēvaini, ved bērnus mājās.
Visi tavi bērniņi gulēti griba.
4. Kuploti kuploja auniņa vilna,
Tā lai kuploja nama saimniece.	- Piedz.: Čigi, čigi čigāniņi,
Vienu vietu, vienu vietu.
5. Mēroti mēroju pusgarus kreklus.
Nākošu gadiņu tik gari lini.	Šī dieniņa, šī naksniņa
Ejamā lecāmā.

17. Danco lāci, danco lāci

Danco, lā-ci, danco, lā-ci, sai-menie-ce aizmaksās:

Svies-ta ci-bu, mai-zes kan-ci, di-vi sie-ki dāl-de-rīš'.

1. Danco lāci, danco lāci,
Saiminiece aizmaksās:
Sviesta cibū, maizes kanci,
Divi sieki dālderīš'.	4. Danco lāci, danco lāci,
Saiminiece aizmaksās:
Piena cibū kabatā,
Maizes kanci padusē
2. <i>Danco lāci, danco lāci,
Saiminiece aizmaksās:
Šķiņķi gaļas, klaipu maizes,
Trīs pimberi piedevām</i>	5. Dacojati ķekatiņas
Šovakarū vidiņā.
Lai dancoja kazlēniņi
Nama mātes laidarā.
3. Danco lāci, danco lāci,
Saiminiece aizmaksās:
Par to vienu dancojumu
Vācelīti medutiņ'.	6. Sagriežati, ķekatiņas,
Laidariņa vidiņā.
Lai sagrieza rudzi, mieži
Nama tēva tīrumā.

18. Dancojieti, dancojieti

Dan - co - jiet, dan - co - jiet, ka - la - dō, ka - la - dō.

5 Dos saim - nie - ce de - su riņ - ģi, ka - la - dō, ka - la - dō.

9 Dan - co - jiet, dan - co - jiet, ka - la - dō, ka - la - dō.

1. Dancojieti, dancojieti,
Dos saimniece desu riņķi.
2. Dancojieti, dancojieti,
Dos saimniece gaļas šķiņķi.
3. Es pielēcu zirgu stalli,
Dievs dev' bērus kumeliņus.
4. Es pielēcu govju stalli,
Dievs dev' raibas raibaliņas.

5. Es pielēcu aitu stalli,
Dievs dev' mazus sprogainīšus.
6. Es pielēcu cūku stalli,
Strīpain, deglain midzīt' vilka.
7. Es pielēcu zosu stalli,
Dievs dev' mazus klēgātājus.

19. Dedzit skolu, pyutit guni

[Grins1992],#75,p.157

Monika Kivliņa Asūnē

Dedzit skolu, pyutit guni, lai-dit Dīvu usto-bā!

1. Dedzit skolu, pyutit guni,
Laidit Dīvu ustobā.
Stuov Dīvenis pi vuorteņu
Nūsveidušu kumelen'.
1. *Klusat jauni, klusat veci,
Dievs ienāca istabā,
Dievs ienāca istabāi,
Vaicā nama saimeniek'
Tas bij' nama saimenieksi,
Kas sēž galda galiņāi,
Kas sēž galda galiņāi
Baltā linu krekliņā.*

20. Desa teki pa celiņu

[FKLaiva]

De - sa te - ki pa ce - li - ņu, to - ta - ri, to - ta - ri,

5
lī - ku - mi - ņus mē - tā - da - ma, to - ta - ri, to!

<p>1. Desa teki pa celiņu,
Totari, totari,
Līkumiņus mētādama,
Totari, to!
Čigāniņi pakaļāi,
Totari, totari,
Putraimiņus lasīdami,
Totari, to!</p>	<p>4. Čigāniņi, čigāniņi,
Vienu vietu, vienu vietu!
Kur skādīte lēkusiesi,
Pasasauca čigāniņus.</p>
<p>2. Eima, bērni čigānosi,
Čigānosi laba dzīve:
Čigāns ēda kviešu maizi,
Krējumāi mērcēdamis.</p>	<p>5. Lai bij' skaisti, kas bij' skaisti,
Čigānbērni tie bij skaisti:
Glūnīgāmi actiņāni,
Pinkotāmi galviņāmi.</p>
<p>3. Čigānami, pagānami,
Trīs kulītes mugurāi:
Vienā gaļa, otrā desa,
Trešā sīki pīrādziņi.</p>	<p>6. Čigāniņi, mazi bērni,
Nezodiet suseklīti:
Zodiet nažus, adatiņas
Ar ko kurpes šūdināti.</p>
	<p>7. Ar kauniņu vakar biju,
Ar kauniņu rītu būšu,
Bez kauniņa vien tik biju
Ziemassvētku vakarā.</p>

21. Divi bija, divi bija

[FkLaiva]

Di-vi bi-ja, di-vi bij' sal-tas zie-mas cie-tē-jīņ', di-vi bi-ja,

di-vi bij' sal-tas zie-mas cie-tē-jīņ', sal-tas zie-mas cie-tē-jīņ'.

1. Divi bija, divi bij'
Saltas ziemas cietējīņ',
Divi bija, divi bija
Saltas ziemas cietējīņ'.
Bite koka serdītē,
Rudzīts ledus gabalā.
2. Divi bija, kas tie div',
kas miedziņa negulēj'?
Viena bija meitu māt',
Otra bišu māmulīt.
3. Dūci, dūci, bitenīt',
Šūniņāsi gulēdam';
Salti pūta ziemas vēj',
Tālu bēga vasariņ'.
4. Pasadziedi, bāleliņ,
Ar savāmi māsiņām;
I bitīte padziedāj',
Šūniņāsi gulēdam'.

22. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus

[Grins1992],#70,p.152

Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus, to - tari, to - tari! Ziemas svētku
 vakarā-i! to - tari, to - tari! Sakāpsimi cits uz cita, to - tari,
 to - ta-ri! Tad mēs Rī-gu re-dzē-si-mi, to - ta-ri, to - ta-ri!

1. Ēdiet, bērni, dzīvus rudzus,
Ziemassvētku vakarāi!	5. Ziemassvētki, liela diena,
Tie Dievami dārgi laiki.
2. Sakāpsimi cits uz cita,
Tad mēs Rīgu redzēsimi.	6. Ziemassvētki bluķi vilka,
Liela diena šūpli kāra.
3. Ziemassvētku vakariņu
Ēdam dzīvu labību:	7. Kam tie svētki, svētki nāca,
Kam tā lielā, lielā diena?
4. Māte veca, sieva jauna
Nevarēja malti iet.	8. Svētki nāca svētītiesi,
Lielā diena lielītiesi.

23. Ejiet, bērni, klausītiesi

1. Ejiet, bērni, klausītiesi,
Kas pa namu rībināja:
2. Kūķu katlis, galvas puse,
Tie pa namu rībināja.
3. Ziemassvētki alu dara,
Tie pa namu rībināja.

24. Kačeišami tāvs nūmyra

[Ltd5]

Bronislava Circene, Virgina Cibule Šķilbēnos

Ka-čei-ša-mi tāvs nū-my-ra, ka-la-dō, ka-la-dō,

Zī-mas svāt-ku rei-te-ņā-i, ka-la-dō, ka-la-dō!

<p>1. Kačeišami tāvs nūmyra
Zīmas svātku reiteņāi;
Vysi kūki apsormova
Nu kačeiša asareņu.</p>	<p>2. Atīdami Zīmas svātki,
Kū jī loba atnasdami?
Stalī sērmu kumeleņu,
Klāvā raibu raibaleņu.</p>
<p>1. Kačīšami tāvs nomira,
Ziemassvētku rītiņāi;
Visi koki apsarmoja,
No kačīša asariņām.</p>	<p>3. Ar Dieviņu paliecieti,
Tik veseli, tik bagāti.
Tik veseli, tik bagāti,
Kā pērngadu palikāti.</p>
<p>2. Eita ļaudis skatīties,
Kādi skaisti kaladneki.
Zīda svārki, glāžu kurpes,
Vaska cimdi rociņā.</p>	

-
1. Ai, bagāti Ziemassvētki,
Lejiņāi nogājuši,	8. Došu koču, došu zirņus,
Došu cūkas smecerīt'.
2. Tekat jauni, tekat veci,
Velkat svētkus kalniņā!	9. Ziemassvētku vakarāi
Ēdam dzīvu labībiņ'.
3. Kam tie svētki, svētki nāca,
Kam tā liela Lielā diena?	10. Jaunas meitas netikušas,
Vecas sievas nevīžoj'.
4. Svētki nāca svētīties,
Lielā diena lielīties.	11. Gausi nāca, drīz aizgāja
Tie bagāti Ziemassvētki,
5. Ziemassvētki sabraukuši
Pastaliņu plēsējiņ'.	12. Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Iet pār kalnu dziedādami.
6. Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Ne miedziņa neredzēj'.	13. Palaizdami Ziemassvētkus,
Kas tos citus sagaidīs?
7. Man māsiņa atnākusi
Ziemassvētku vakarā.	14. Dievs dos mieru, veselību,
Mēs i paši gaidīsim.

25. Kaķīšami bērns nomira

Ka-ķī-ša-mi bērns no-mi-ra, tā - ta-ri, tā - ta-ri,

5

Zie-mas svēt-ku va-ka-rā-i, tā - ta-ri, tā - ta-ri!

1. Kaķīšami bērns nomira
Ziemassvētku vakarāi,
2. Visi meži miglu meta no kaķīša
asarāmi.
3. Ko, bērniņi, darīsim, svētki tek
lejiņā?
4. Tekam lieli tekam mazi, velkam
svētkus kalniņā.

26. Kaļadā, kaļadā!

[Ltd5]

Dārte Valters Bauskā

1. Ka - ļa - dā, ka - ļa - dā! Ķe - ka-tas mā - mi-ņa,

4 Laid ma-ni iek - šā! Ka - ļa - dā, ka - ļa - dā!

1. Ķekatas māmiņa,
Laid mani iekšā!

2. Nezagšu īlena,
Nezagšu adatu.

1. Ķekatu bērniņiem
Galviņas sukāt.

3. Susekli, to zagšu,
To mane vajag.

27. Kalado, kalado, vakar kaza velējās

[FKLaiva]

rotaļa no Lubānas

Ka - la - do, ka - la - do, va - kar ka - za ve - lē - jās.

Vai pret snī-gim, vai pret ļī-tim, ka-la-do, ka-la-do,

vai pret so-vīm pre-ci - ņī - kim, ka-la-do, ka-la-do!

Vienbalsīga

1. Kalado, kalado,
Vakars kaza velējās,
Vai pret snīgim, vai pret ļītim,
Kalado, kalado,
vai pret sovīm precinīkim,
Kalado, kalado! | 2. Viļceņš sovus zābacen's,
Rāveņāi balynojs',
Sargatīsi, cīma suņi,
Byus kazeņai precinīki!
3. Lec, kazeņa, āreņā,
Lec, vilceņi dārzenā! |
|--|--|

Pēdējo pantu atkārti, kamēr kazu noķer.

28. Kam tie svēti svētki nāca

[Grins1992],#65,p.145

The musical score is written on two staves in 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. The first staff ends with a double bar line, and the second staff begins with a measure rest marked '5'.

Kam tie svē-ti svēt-ki nā-ca, ka-la-dū, ka-la-dū!

5 kam tā lie - la Lie - la - die - na? ka - la - dū!

1. Kam tie svēti svētki nāca,
Kam tā liela Lieladiena?

2. Svētki nāca svētīties,
Lieladiena lielīties.

29. Kas pie Rīgas dumpējās

Kas pie Rī-gas dum-pē-jā-si, kō - lan-da, kō - lan-da,

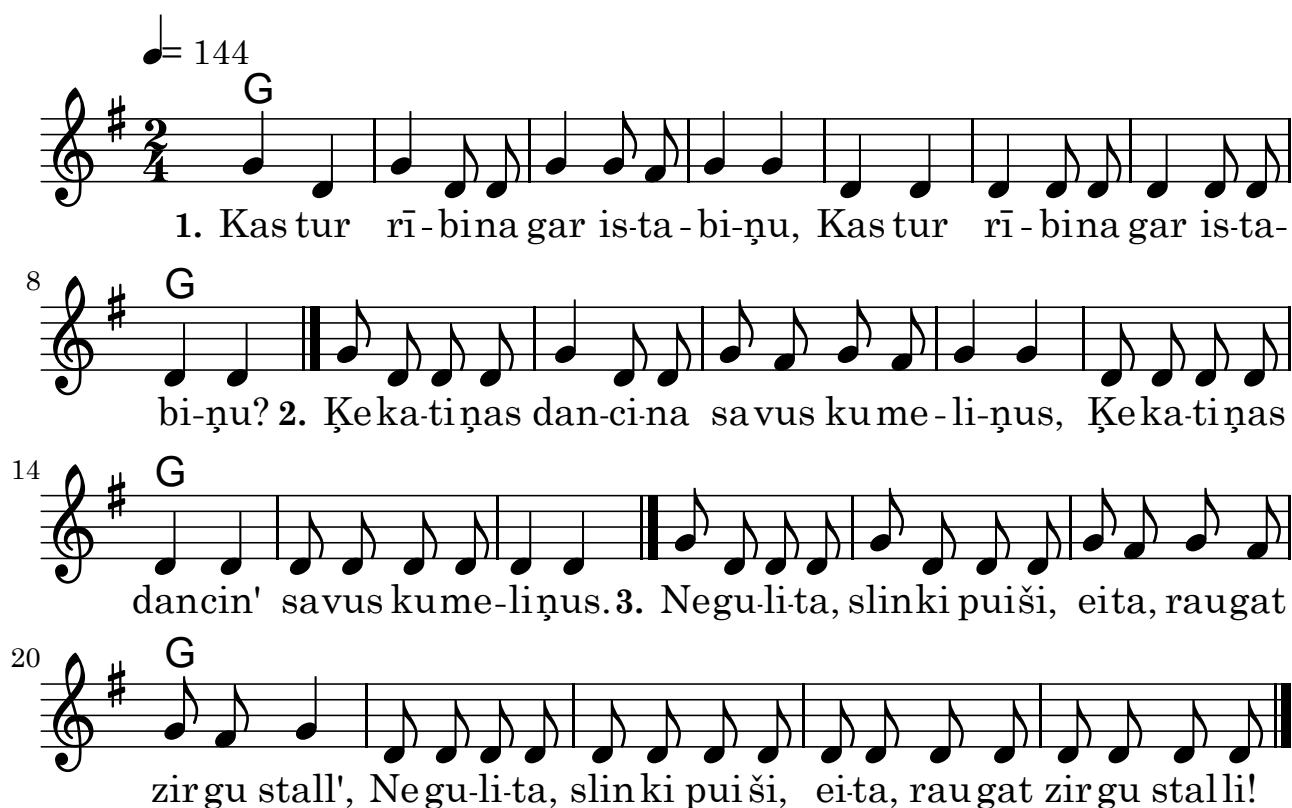
A - pakš le - dus Dau - ga - vā - i, kō - lan-da, ko - la.

1. Kas pie Rīgas dumpējās
Apakš ledus Daugavā?	6. Ziemassvētku vakarā
Ēdam dzīvu labību.
2. Ziemassvētki dumpējās
Šurp nākdami Kurzemē.	7. Sakāpsim cits uz cita,
Tad mēs Rīgu redzēsim.
3. Eita, bērni, saņemati,
Basajāmi kājiņāmi.	8. Palaizdami ziemassvētkus
Līdz citami kalniņam.
4. Ziemassvētki naudu skaita
Ledus kalna galiņā.	9. Aizjūgsim vēja zirgus,
Jūgsim kaula kamaniņas.
5. Es gribēju klātu tikti
Ar nekaltu kumeliņu.	10. Nepiekusa vēja zirgi,
Nelūzt kaula kamaniņas.

30. Kas tur rībina

[Grins1992],#85,p.165

♩ = 144

1. Kas tur rī-bina gar is-ta-bi-ņu, Kas tur rī-bina gar is-ta-bi-ņu? 2. Ķeka-tiņas dan-ci-na savus kume-li-ņus, Ķeka-tiņas dancin' savus kume-li-ņus. 3. Negu-li-ta, slinki puiši, eita, raugat zirgu stall', Negu-li-ta, slinki puiši, eita, raugat zirgu stalli!

1. Kas tur rībina
Gar istabiņu.
Ķekatiņas dancin'
Savus kumeliņus.	3. Negulita, slinkas meitas,
Eita, raugat govu stalli.
Ķekatiņas sadzinušas
Stallī raibas raibaliņas.
2. Negulita, slinki puiši,
Eita, raugat zirgu stalli. Ķekatiņas
sadzinušas
Stallī bērus kumeliņus.	4. Negulita, saiminieces,
Eita, raugat avju stalli!
Ķekatiņas sadzinušas stallī baltas
avetiņas.

31. Kas tur putina aiz viņa kalna

[FKLaiva]

Veronika Porziņģe, dz.1920.g. Alsungā; pier. Dace Nasteviča 1982.g.

1. Kas tur putina aiz viņa kalna?
Ziemssvētki putina atnākdami.
Ziemssvētki atbrauca pa rudzu lauku,
Zālīti mīdami, asniņus celdam'.
2. Kur guļ Ziemssvētki atnākdami?
- Šķūnēi, sķūnēi, iekš rijas krāsnē.
Kur guļ Ziemssvētki atnākdami?
- Gotiņu stalēje, pažobelēje.
Kur guļ Ziemssvētki atnākdami?
- Zirdziņu stallēje pažobelēje.
Kur guļ Ziemssvētki atnākdami?
- Aitiņu stallēje pažobelēje.
Kas tur rībina uz istabiņu?
- Ziemssvētki dancina sav' kumelinu.
Kur guļ Ziemssvētki aiziedamai?
- Rudz', miežu klētēje, pažobelēje.

32. Kur bijāt Ziemassvētki

[Riekstina2011]

The musical score is written on two staves in treble clef. The first staff begins with a 3/8 time signature, followed by a 2/4 time signature, and ends with a 3/8 time signature. The second staff begins with a 3/8 time signature, followed by a 2/4 time signature, and ends with a 3/8 time signature. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllable placement across notes. A fermata is placed over the final note of the second staff.

Kur bi - jā - ti Zie - mas-svēt-ki, kur naks-ni - ņu
 5 gu - lē - jā - ti, kur naks-ni-ņu gu - lē - jā - ti.

1. Kur bijāti Ziemassvētki,
 Kur naksniņu gulējāti,
 Kur naksniņu gulējāti.
 Zirgu stallī pašobelē,
 Tur naksniņu gulējāmi,
 Tur naksniņu gulējāmi.
 Govju kūtī pašobelē,
 Tur naksniņu gulējāmi,
 Cūku kūtī pašobelē,
 Tur naksniņu gulējāmi,
 Rijas durvju pašobelē,
 Tur naksniņu gulējāmi.

2. Kur bijāti Ziemassvētki,
 Kur naksniņu gulējāti,
 Aiz kalnina lejiņāi,
 Tai mazāi sētiņāi.

33. Kur bijāti, Ziemassvētki

Bauska, Īslīce

la Fa sol Do

Kur bi-jā-ti, Zie-mas-svēt-ki, kur nak-sni-ņu gu-lē-jāt?

5 Do Do re la

Kur bi-jā-ti, Zie-mas-svēt-ki, kur nak-sni-ņu gu-lē-jāt?

1. Kur bijāti, Ziemassvētki, kur
naksniņu gulējāt?
Aiz kalniņa lejiņai, tai mazai sētiņā.
2. Ai bagāti Ziemassvētki, ko jūs laba
atnesāt?
Atnes bērnu kumeliņu, atnes govi
raibaliņ'.
3. Nu, tētiņi, Ziemassvētki, sēsties
galda galiņā,
Dod kalpami kalpa tiesu, meitām
baltas villainīt's!
4. Ļaudis ēda, ļaudis dzēra, Dievs aiz
loga klausījās,
Dievs aiz loga klausījās, vai Dieviņu
pieminēj'.
5. Dedziet skalu, dedziet guni, laidiet
Dievu istabā,
Stāv Dieviņis aiz vārtiem nosvīdušu
kumeliņ':
Div' sirmīši, div' bērīši, zelta groži
rociņā.
6. Gaiša dega uguntiņa, gaid' Dieviņu
istabā.
Dieviņš nāca istabāi, vaicā nama
saimeniek'.
Tas bij' nama saimenieksi, kas sēž
galda galiņā,
Kas sēž galda galiņai baltā linu
krekliņā.

34. Kur tu teci ruda pele?

[FkLaiva]

Vienbalsīga

1. Kur tu teci ruda pele

Rotā, rotā?

- Tek mežai dēlu plēst,

Rotā, rotā!

Dēle tevi nosītīs!

- Patecēšu apakš egles.

Ko ēdīsi apakš egles?

- Ēdīš' egļu pumpuriņus.

Sapamps tavis vēderiņis.

- Apsmērēšu vecu sviestu.

Kur tu jemsi vecu sviestu.

- Raibas goves pupiņos.

Kur tu jemsi raibu govi?

- Zaļai zāles galiņei.

Kur tu jemsi zaļu zāli?

- Zelta miglu apmiglos.

Kur tu zelta miglu jemsi?

- Tā nokrita no gaismiņas.Ē!

Četri pāri stāv krustā viens otram pretī. Skanot jautājumam divi pretējie pāri iet viens otram pretī uz vidu, skanot rotā, rotā, iet atpakaļ. Atkārtojumā, to pašu dara otri divi pretējie pāri.

35. Kūru, kūru uguntiņu

[FKLaiva]

Musical score for the song "Kūru, kūru uguntiņu". The score is written in 2/4 time and consists of two staves. The first staff has a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is composed of eighth and quarter notes. The second staff has a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody is composed of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes.

Am

Kū - ru, kū - ru u - gun - ti - ņu tum - ša - jā - i

4 Em Am Em Am

nak - sni - ņā, tum - ša - jā - i nak - sni - ņā.

Vienbalsīga

1. Kūru, kūru uguntiņu
Tumšajai naksniņā,
Tumšajai naksniņā,
Pūtin pūta Ziemeļītis,
Stingtin stinga augumiņš.
Uguntiņa, Saules māsa,
Sildi manu augumiņ',
Sildi manu augumiņu,
Glabā manu dvēselīt'!

36. Labvakari, saimeniece

[Grins1992],#86,p.166

G
Paātri, brammanīgi

Lab-va-ka-ri, sai-me-nie-ce, vai gai-dī -ji bu-de-līš?

Ja gai-dī -ji bu-de-līš', at-ver dur-vis līdz ga-lam!

1. Labvakari, saimeniece,
Vai gaidīji budēlīšus?
Ja gaidīji budēlīšus,
Atver durvis līdz galam!

37. Labvakaru, saimeniece

Lab-va-ka-ru, sai-men-ie-ce, vai tu mū-su gai-dī-ju-si, lab-va-ka-ru,

sai-me-nie-ce, vai tu mū-su gai-dī-ju-si? Rai rai rai ri-tam,

rai rai rai ri-tam, rai rai ral-la-lā, trā-di ral-la - lā.

1. Labvakaru, saimeniece,
Vai tu mūsu gaidījusi.
Dod pupiņas, dod zirnīšus,
Dod cūciņas smecerīti!
2. Es nenācu šais mājāsī
Savu miegu izgulēti.
Nācu ēsti, nācu dzerti,
Nācu jautri padzīvoti.

3. Ja es būtu to zinājis,
Ka tik jauki šais mājāsī.
Es būt' sievu līdz paņēmis
Ar visiemi bērniņiem.
Tie palika aizkrāsnē,
Vēderiņus kasīdami.

38. Laiž, māmiņa, istabāi

Am

Laiž, mā-mi-ņa, is-ta-bā, ne-ba mēs daudz bi-jām, ē,

6 Am

in din din din dil-lal-lā, da-ha, da-ha, dal-lal-lā.

<p>1. Laiž, māmiņa, istabāi,
Neba mēs daudz bijām. Bijām
pieci, bijām seši,
Līdz trešami desmitam.</p>	<p>3. Ja iekšā nelaidīs,
Lielu skādi padarīs.
Visu aku piedirsīs,
Puišam bērnu pataisīs.</p>
<p>2. Ja iekšā nelaidīs,
Lielu skādi padarīs. Durvīm kliņķi
nolauzīs,
Visus logus izdauzīs.</p>	

39. Lūdzama, māmiņa

[Grins1992],#88,p.166

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, key of D major (one sharp), and 3/8 time. It consists of two staves. The first staff contains four measures of music, and the second staff contains four measures, starting with a measure rest (marked '5') and ending with a double bar line. Chords D, G, and D are indicated above the first three measures of the first staff, and D, G, D, and G are indicated above the measures of the second staff. The lyrics are written below the notes.

Lū - dza - ma, mā - mi - ņa, laid bēr - nus iek - šā!

Lū - dza - ma, mā - mi - ņa, laid bēr - nus iek - šā!

1. Lūdzama, māmiņa,
Laid bērnus iekšā!	4. Glāžu tavs namiņis,
Glāž' istabiņa.
2. Ķekatu bērniemi
Kājiņas sala.	5. Sudraba slotiņu
Istabu slauka.
3. Ai, nama māmiņa,
Tav' jaukumiņu:	6. Dimanta sietiņu
Mēsliņus nesa.

40. Mammiņa mīlā

Piedz. Mam-mi-ņa mī - ļā, laid is - ta - bā, Ne-zag-šu jē - ri - ņu,
Su-sek-li to zag-šu, to va - ja - dzēs - či - gā - na bēr - ni - ņiem

4 ne kaz - lē - ni - ņu, Ne - zag - šu jē - ri - ņu,
spro - gai - nas gal - vas, či - gā - na bēr - ni - ņiem

6 ne kaz - lē - ni - ņu. 1. Či - gā - no - si laiz - da - mā - si,
spro - gai - nas gal - vas. Ja ne - de - va ci - tas ga - ļas,

9 tol - da - rō, tol - da - rō, Lī - dzi ņē - mu ka - zas gal - vu, tol - da - rō,
tol - da - rō, tol - da - rō, Grau - zu sa - vu ka - zas gal - vu, tol - da - rō,

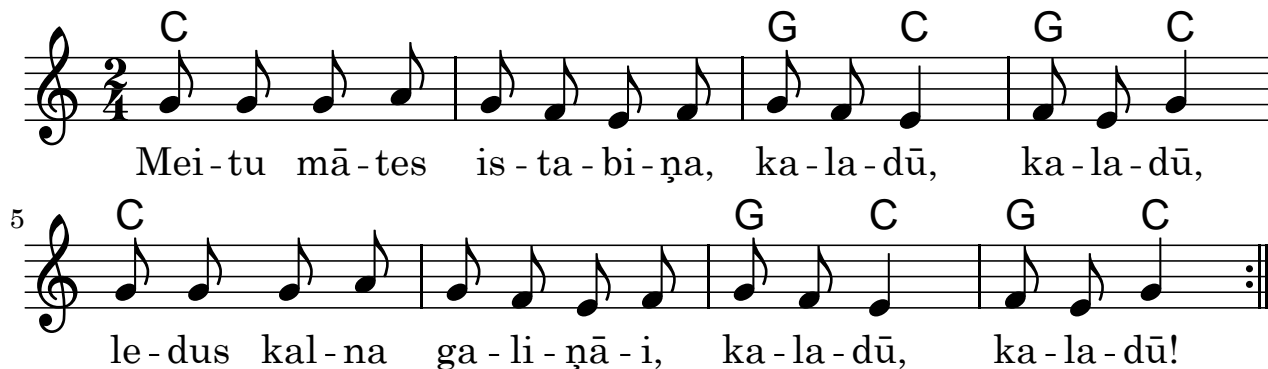
14 tol - da - rō, Lī - dzi ņē - mu ka - zas gal - vu, tol - da - rō, tol - da - rō.
tol - da - rō, Grau - zu sa - vu ka - zas gal - vu, tol - da - rō, tol - da - rō.

-
1. Čigānosi laizdamās
Līdzī ņēmu kazas galvu.
Ja nedeva citas gaļas,
Grauzu savu kazas galvu.
 2. Tālu tālu čigānosi,
Lai liniņi gari auga.
Lielī mazi čigāniņi,
Aunatiesi kurpītēsī.
 3. Lielī, mazi čigāniņi,
Kur šo nakti gulēsīmi?
Cits priedē, cits eglē,
Cits celiņa maliņāī.
Kurš priedē, kurš eglē,
Citu gadu tiksīmiesī.
Kurš celiņa maliņā -
Būs vilkami kumosīņis.
- **Piedz.:** Mammiņa mīļā, laid istabā.
Nezagšu jēriņu ne kazlēniņu.
Susekli to zagšu, to vajadzēs -
Čigāna bērniņiem sprogainas
galvas.

41. Meitu mātes istabiņa kaladū

[FkLaiva]

[Vitolins1973],#30

Domicella Binduka Rēzeknes Dricēnos, dz. 1899.g.; pier. E. Melngailis
1941.g.

Mei-tu mā-tes is-ta-bi-ņa, ka-la-dū, ka-la-dū,
le-dus kal-na ga-li-ņā-i, ka-la-dū, ka-la-dū!

Vienbalsīga

1. Meitu mātes istabiņa,
Kaladū, kaladū,
Ledus kalna galiņāi,
Kaladū, kaladū!
Es nevaru klātu tikti
Ar nekaltu kumeliņu.
2. Kalējiņi, bāleliņi,
Apkal manu kumelinu:
Sudrabiņa pakaviemi,
Dimantiņa nagliņāmi.
3. Man bij' kaltis kumeliņis,
Es varēju kalnā jāti,
Saskaldīju ledus kalnu
Deviņosi gabalosi;
4. Stāvi stingri kumeliņi
Uz devīta gabaliņa!
Lai es varu lūkotiesi,
Ko dar meitu māmuliņa:
Meitu māte sagšas auda,
Ledus kalna galiņāi.

42. Nākat iekšā, Ziemassvētki

[FkLaiva]

Nā-kat iek-šā, Zie-mas-svēt-ki, ka-la-do, ka-la-do,

5 Nu mēs jū-su gai-dī-si-mi, ka-la-do.

1. Nākat iekšā Ziemassvētki,
Nu mēs jūsu gaidīsimi.	7. Bluķa māte bluķi vēla
Pašā bluķa vakarā.
2. Nama māte durvis vēra,
Rokā gaiša uguntiņa.	Lai veļ bluķi trīsi reizi,
Nenāks mošķi citu gadu.
3. Pasadziedi, bāleliņi
Ar savāmi māsiņām.	8. Pūti, pūti, ziemelīti,
Ziemassvētku vakariņu.
4. I bitīte padziedāja
Ziemassvētku vakarā.	Pūt laukā(i) ienaidiņu
No maliņu maliņām.
5. Kādu dziesmu dziedāsim
Savā bluķa vakarā.	
6. No ošiemi, no kļaviemi,
No zaļiemi ozoliem.	

43. Nu atbrauca Ziemassvētki

[FkLaiva]
[Vitolins1973],#80

Bārbala Kaņepe Abrenes Baltinavā dz. 1898.g.; pier. E. Melngailis
1941.g.

Nu at-brau-ca Zie-mas-svēt-ki, ka-la-dū, ka-la-dū,
5 rak-stī-tā-mi ka-ma-nā-mi, ka-la-dū, ka-la-dū!

Vienbalsīga

1. Nu atbrauca Ziemassvētki,
Kaladū, kaladū,
Rakstītāmi kamanāmi,
Kaladū, kaladū!
Eita bērni, sagaidati
Basajāmi kājiņāmi!
Zirņi, pupas, rācenīši
Ziemassvētku kamanāsi.
2. Gausi nāca, nu atnāca
Tie bagāti Ziemassvētki:
Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Nāk pār kalnu dziedādami.
3. Ziemassvētki mums vaicāja,
Kur mēs viņus guldīsime?
Istabāi pabeņķei,
Smarzīgāi sieniņāi.
4. Ejat bērni skatītiesi,
Kas pa namu rībināja:
Ziemassvētki namu slauka,
Visus traukus cilādami.
5. Nāc, māsiņa, ciemotiesi
Ziemassvētku vakarai:
Būs zirņi, būs pupiņas,
Būs cūciņas šņukurīt's.
6. Ziemassvētki atnākuši,
Zābaciņu deldētaji:
Trīs dieniņas, trīs naksniņas
Apautāmi kājiņāmi.
7. Ziemassvētku vakarāi
Meitas gāja kaķi svērt:
Ja svērs kaķis puspodīņa,
Dabūs vīru šoruden.
8. Ziemassvētku vakarai
Ēdam dzīvu labībiņu:
Māte veca, meita jauna,
Abas malti nemācēja.
9. Pīrāgami, nabagami,
Krāsnī kājas nosvilušas;
Ejat bērni, ķerat ciet,
Ēdat viņu dziedādami!

44. Pūti, pūti, ziemelīti

[Grins1992],#71,p.154

The musical notation is written on a single staff in treble clef, with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 2/4. The melody consists of eight measures, each containing a half note. The notes are: G4, A4, B4, C5, D5, E5, F#5, and G5. The lyrics are written below the staff, aligned with the notes.

Pū - ti, pū - ti zie-me-lī - ti, ka-la-dū, ka-la-dū,
Zie-mas-svēt-ku va-ka-rā - i, ka-la-dū, ka-la-dū!

1. Pūti, pūti, ziemelīti,
Ziemassvētku vakariņu.	5. Pūti, pūti, ziemelīti,
Ziemassvētku vakarāi.
2. Klētī pūti miežus, rudzus,
Stallī bērus kumeliņus.	6. Pūt laukāi ienaidiņu,
No maliņu maliņāmi!
3. Pūti, pūti, ziemelīti,
Sidrabiņu šai zemēi.	7. Eima bišu klausītiesi
Ziemassvētku vakarāi.
4. Šai zemēi sievas, meitas,
Sidrabiņa nēsātājas.	8. Ja bitītes daiļi dzieda,
Tad būs silta vasariņa.

45. Pūti, pūti, ziemelīti

Pū - ti, pū-ti, zie-me-lī-ti, ka-la-dū, ka-la-dū,
 Dzen sud-ra-bu šai ze-mē-i, ka-la-dū, ka-la-dū.

1. Pūti, pūti, ziemelīti,
Dzen sudrabu šai zemē.	4. Sidrabiņš vien nesala
Jaunu meitu pūriņā.
2. Šai zemē sievas, meitas,
Sidrabiņa valkātājas.	5. Dūci, dūci, bitenīte,
Ziemassvētku vakarā;
3. Sala manas rokas, kājas,
Kas nesala aukstumā?	6. Salti pūta ziemas vēji,
Tālu silta vasariņa.

46. Pūti, pūti, ziemelīti

1. Pūti, pūti, ziemelīti,
Ziemašsvētku vakarā.
2. Klētī pūti miežus, rudzus,
Stallī bērus kumeliņus.
3. Eima bišu klausīties
Ziemašsvētku vakarā.
4. Ja bitītes daiļi dzied,
Tad būs silta vasariņa.
5. Sniega māte, sniega māte,
Purin' savus spilventiņus.
6. Lai nāk sniegi virs zemītes,
Kad bāliņi mežā brauc.

47. Pyutit guni, lauzit skolus

[Grins1992],#76,p.157

Pyu-tit gu-ni, lau-zit sko-lus, ka-la-dō, ka-la-dō!

Lai-dit Dī-vu us-to-bā-i! ka-la-dō, ka-la-dō!

1. Pyutit guni, lauzit skolus,
Laidit Dīvu ustobā.
Dīvenš stuovēj aiz vuorteņu
Nūsveidušu kumeleņu.

1. *Dedziniet gaišu guni,
Laidiet Dievu istabā:
Dieviņš brauca pār kalniņu
sudrabotu mētelīti.*

2. Plēsīt skolus, kurīt guni,
Laidit Dīvu ustobā.
Dīvam kuojys nūsolušys
Aiz lūdzeņa klausūtīs.

2. *Lauziet skalus, pūtiet guni,
Laidiet Dievu istabā!
Dieviņš stāv aiz vārtiem
Nosvīdušu kumeliņu.*

48. Sen dzirdēju, nu redzēju

[Vitolins1973],#171

Hermīne Šneidere, dz. Liepājas Vergalē 1900; pier. V. Briede 1961.g.

Sen dzir dē - ju, nu re-dzē - ju Ziemassvētku ku-me-li - nu,

sen dzir-dē - ju, nu re-dzē - ju Zie-mas-svēt-ku ku-me-liņ'.

1. Sen dzirdēju, nu redzēju
Ziemassvētku kumeliņu,
Līdz zemei kājas vilka,
ledaināmi kājiņāmi.
2. Ziemassvētku kumeliņi
Sudrabiņa pakaviemi;
No kalniņa pret kalniņu
Skrēja, ledu kapādami.
3. Ziemassvētki naudu skaita
Ledus kalna galiņāi;
Tekat, bērni, kalniņāi,
Vedat viņus lejiņāi!
4. Kam tie tādi kumeliņi
Pie manāmi rijsdurvīmi?
Ziemassvētku kumeliņi
Veda rudzus klētiņāi.
5. Dancu, dancu, saimenieksi,
Ziemassvētku vakarai,
Lai dancoja kumeliņi
Pavasār tīrumāi.

49. Sidrabiņa lietiņš lija

[Grins1992],#81,p.161

Sid-ra-bi-ņa lie-tiņš li-ja, ka-la-dū, ka-la-dū,

5 Zie-mas-svēt-ku va-ka-rā-i, ka-la-dū, ka-la-dū.

1. Sidrabiņa lietiņš lija
Ziemassvētku vakarā
Visi sīki žagariņi
Sidrabiņu vizināja.	3. Ko tie joda suņi rēja,
Jūrmalēi vērdamiesi?
Saule deva savu meitu
No veļiem šai zemēi.
2. Visu nakti svecēs dega
Sidrabiņa lukturosi.
Mēnestiņis ceļu rāda
Saules meitas vedējiemi.	4. Div' svecītes jūrā dega
Sidrabiņa lukturosi;
Tās dedzina Dieva dēli,
Saules meitu gaidīdami.

50. Sudrabiņa lietiš lija

Sud-ra-bi-ņa lie-tiņš li-ja Zie-mas svēt-ku va-ka-rā;

5 Sud-ra-bi-ņa lie-tiņš li-ja Zie-mas svēt-ku va-ka-rā.

1. Sudrabiņa lietiš lija,
Ziemas svētku vakarā.	7. Pūti, pūti ziemeļi
Ziemas svētku vakarā.
2. Visi sīki žagariņi
Sudrabiņu vizināj'.	8. Klētī pūti rudzus, miežus,
Stallī bērus kumeliņus.
3. Man māsiņa atnākusi
Ziemas svētku vakarā.	9. Kam tie tādi melni zirgi
Pie manāmi rij's durvīm?
4. Došu koču, došu zirņus,
Došu cūkas smecerīt'.	10. Ziemassvētku kumeliņi
Veda rudzus klētiņā.
5. Ziemas svētku vakarāi
Ēdam dzīvu labībiņ.	11. Nu, tētiņi, Ziemas svētki,
Sēsties galda galiņā.
6. Jaunas meitas netikušas,
Vecas sievas nevīžoj'	12. Dod kalpami kalpa tiesu,
Meitām baltas villainīt's.

51. Svātki guoja

[Riekstina2011]

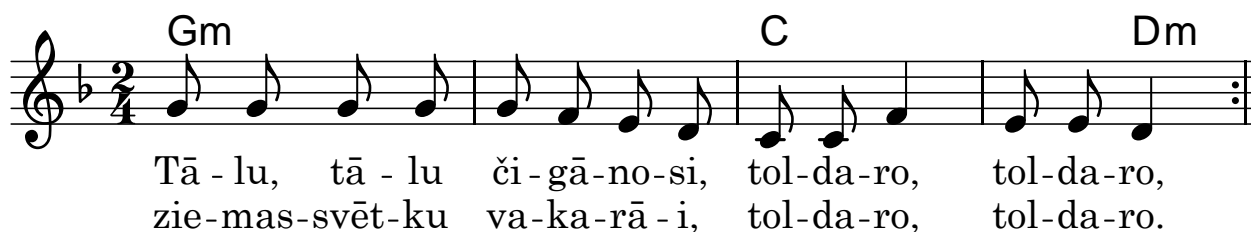
Svāt-ki guo-ja, svāt-ki guo-ja, ka-la-dū, ka-la-dū

5 Ei - ma bār - ni čy - guo - nū - si, ka - la - dū.

1. Svātki guoja, svātki guoja,
Eima bārni čyguonūsi.
Šej dīneņa šej naksneņa
Ejamuo takamuo.

2. Tuoli, tuoli čyguonūsi
Zīmassvātku vakarā -
Deveņ kolni, deveņ lejas
Da čyguona sēteņai.

52. Tālu, tālu čigānosi

1. Tālu, tālu čigānosi,
 Toldaro, toldaro,
 Ziemassvētku vakarāi,
 Toldaro, toldaro!
 Lai liniņi labi auga
 Mālotāi kalnināi!
2. Nerejati ciema suņi,
 No tālienes čigāniņi:
 Deviņ' kalni, deviņ' lejas
 Da čigāna mājiņāmi.
3. Čigānosi laizdamiesi
 Apsavilku kažociņu:
 Citu vietu suņi rēja
 I ar skruķi pabadīja.
4. Čigānosi laizdamiesi
 Vilku kaula (garu) kažociņu. Jau es
 pati gan zināju,
 Kuls man' citi čigāniņi.
5. Čigāniņi, pagāniņi,
 Kur šo nakti gulēsimi?
 Cits priedēi, cits eglēi,
 Cits celiņa maliņāi.
6. Kurš priedēi, kurš eglēi,
 Citu rītu redzesimi,
 Kurš celiņa maliņāi,
 Būs vilkami kumosīņis.
7. Sabijāsi saimeniece,
 Daudz sanāca čigāniņu.
 nebīstiesi saimeniece,
 Visi bija paēduši;
 Visi bija paēduši,
 Visi bija padzēruši,
 Visi bija gulējuši
 Mīļās Māras istabāi.

53. Trīs gadi sēdēju

[Ltd5]

Mārgieta Loceniece Nīcā

1. Trīs gadi sēdēju
Avota malā.
Ķekatu dienīnu
Gaidīdama.
Ķekatu dienīnu
Atčaparēju. [ŠS54359]
2. Ķekatas atbrauca
A' vezumīnu.

3. Kavājat īlenus,
Kavājat suseklus!
4. Ķekatu dienāja
Rāvēju ļaudis, -
5. Cūkīna, māsīna,
Mēs abas godā,
Tu sēdi āz galda,
Es galda galā.

54. Visu gadu naudu krāju

Jēkabpils Vārnavā

Vi-su ga-du nau-du krā-ju, O - li - lo, o - li - lo!

5 Zie-mas svēt-ku gai-dī-dams, o - li - lo, o - li - lo - ja!

1. Visu gadu naudu krāju,
olio, olio,
Ziemassvētkus gaidīdam',
olio. olioja!
Nu atnāca Ziemassvētki,
Nu naudiņa jātērē.
2. Nāca veci, nāca jauni
Ziemassvētku vakarā.
Jauni nāca padejot,
Veci nāca desas ēst.
3. Skali grab, skali grab,
Kas tos skalus grabināj'?
Ziemassvētki grabināja,
Speķa raušus gaidīdam'.
4. Kādu dziesmu dziedāsim
Ziemassvētku vakarā?
Pīrāgami, nabagami,
Abi gali apdeguš'.
5. Ejat, bērni, skatītiesi,
Kas pa namu rībināj':
Ziemassvētki namu slauka,
Visus traukus cilādam'.
6. Ejat, bērni, skatītiesi,
Kas pa namu rībināj':
Ziemassvētki alu dara,
Tie pa namu rībināj'.
7. Pūti, pūti ziemelīti,
Ziemassvētku vakarā,
Pūt laukāi ienaidiņu
No maliņu maliņām!

55. Ziemassvētki sabraukuši

Zie-mas svēt-ki sa-brau-ku-ši rak-stī-tā - mi ka-ma-nām.

³ Tid - ral-lā, tid - ral-lā, rak - stī-tā - mi ka-ma-nām.

1. Ziemassvētki sabraukuši
Rakstītām kamanām.	3. Ai. bagāti Ziemassvētki,
Ilgi nāca, drīz aizgāja.
2. Teciēt, bērni, saņemiet,
Basajām kājiņām.	4. Ilgi nāca, drīz aizgāja,
Ne nedēļas negaidīja.

56. Zīmys svātki, Lela dīna

[Grins1992],#66,p.145

Zī-mys svāt-ki, Le-la dī-na, Ka-la-dū, ka-la-dū!

5 Tī Dī-va-mi duor-gi lai-ki, Ka-la-dū, ka-la-dū!

<p>1. Zīmys svātki, Lela dīna,
Tī Dīvami duorgi laiki.
Zīmys svātkūs Dīvs pīdzima,
Leldyņ kuore šyupeleiti.</p>	<p>2. Zīmys svātki atīdami,
Kū jyus loba atnesit,
Stallī sērmu sērmaleiti,
Klāvā raibu raibaleiti.</p>
<p>1. Ziemassvētki, Lieladiena,
Tie Dievam lieli svētki:
Ziemassvētkos Dievs piedzima,
Lieldienā šūpli kāra.</p>	<p>3. Svētki nāca svētījami,
Liela diena lielījama.
Svētkos svētais Dieviņš dzima,
Lielu dienu nokrustīja.</p>
<p>2. Ziemassvētki, Liela diena,
Tie Dievam dārgi laiki
Ziemassvētki vizināja,
Lieladiena šūpli kāra.</p>	

57. Zīmas svātki sabraukuši

[Grins1992],#72,p.154

Em

Zīmas svātki sabraukuši, kaladō, kaladō! Raksteitomi

6 Em B Em G C

ko-mo-no-mi, ka-la-dō, ka-la-dō! Te-cit, bār-ni, sa-je-mi-ti,

11 C G D G C G D G

kaladō, kaladō! Bosajuomi, kuojeņomi! kaladō, kaladō!

1. Zīmas svātki sabraukuši
Raksteitomi komonomi.
Tecit, bārni, sajemiti,
Bosajuomi kuojeņomi!

58. Zīmyssvātki, svāta dīna

[FKLaiva]

Zī-mys-svāt-ki, svā-ta dī-na, ka-la-dō, ka-la-dō,

5 nū-za-lai-de le-je-ņā-i), ka-la-dō, ka-la-dō!

1. Zīmyssvātki, svāta dīna,
Kaladō, kaladō,
Nūzalaide lejenā(i),
Kaladō, kaladō!
Aite, jauni, aite vaci,
Viļksim svātkus kaļneņā(i)
2. Ai boguoti Zīmyssvātki,
Kū jyus maņ(e) atneseti?
Atnas bāru kumeļeņu,
Atnas gūvi raibaļeņu.
3. Aite bišu klauseitūsi
Zīmyssvātku vokorā(i):
Ka biteitis seiki dzīdi,
To byus sylta vasareņa.
4. Ni biteite kolpuņeite,
Ni iudeņa nosuotuoja,
Kas dīneņis kurpeites(i),
Voska cymdi rūceņa(i).
5. Ļaudis ēde, ļaudis dzēre,
Dīvs aiz lūga klausējās(i),
Dīvs aiz lūga klausējās(i),
Voi Dīveņu pīminēsi.
6. Dedzit guņi vokorā(i),
Laidit Dīvu ustobā(i):
(lauzit skolas, pyutit guņi)
Dīveņš stouv(i) aiz vuortimi,
Nūsveidušu kumeļeņu.
Div' siermeiši, div' biereiši,
Četri ūša skrytuļeiši.
7. Guoja Dīveņš ustobā(i),
Vaicoj sātys saimiņīka.
Tys bej' sātys saimiņiks(i),
Kas sēd golda gaļeņā(i),
Zalta skryuze rūceņā(i),
Pazeļteits(i), bičereits(i).

59. Zīmys svātku četri bruoli

[Grins1992],#67,p.149

Zī-mys svāt-ku čet-ri bruo-li, ka-la-dō, ka-la-dō!

Cyts iz cy-tu o-lu dzar-tu, ka-la-dō, ka-la-dō!

1. Zīmys svātku četri bruoli,
Cyts iz cytu olu dzartu.
2. Zīmassvātki četri bruoli,
Vysi četri Dīva dāli.
Dūd, Dīveni, man jaunai
Kaut ar vīnu kuožas dzert.
1. Ziemassvētki četri brāļi,
Cits uz cita alu dzerti.
Kā mēs svētkus pazīsimi,
Ja mēs rāpus neiesimi.
Cits uz cita rāpsimiesi,
Tad mēs Rīgu redzēsimi.

2. Viss par velti ciema puīši,
Kur jūs mani vizināti.
Man vietiņa sen zināma,
Sen apieti tīrumiņi.

B daļa: Rotaļas**60. Cepu vylkam kukuleiti**

[Ltd5]

[Vitolins1973],#106

Em Bm Em

Ce-pu vyl-kam ku-ku-lei-ti, ka-la-dū, ka-la-dū!

5 Em Bm Em

Sā-no-luo-si mār-cā-da-ma, ka-la-dū, ka-la-dū!

Pievienota otra balss (apakšējā balss ir sākotnējā melodija)

1. Cepu vylkam kukuleiti,
Sānolusi mār-cādama.	4. Vylkam kuojas nūsolušas,
Soltu zīmu staigojūti.
2. Jam, vilceni, kukuleiti,
Nanas munu vucineņu.	5. Viļceņš kozu saplūseja
Smolkā lazdu kryumeņāi.
3. Odit, meitas, kū oditi,
Vylkam zečes nūodit!	

Rotaļas apraksts: Rotaļas dalībnieki sadodas rokās un nostājas rindā - pretī nostājas Vilks. Vilkam nezinot, tiek izvēlēta Kaza, kura arī stāv rindā kopā ar pārējiem. Dziedot 1. un 2. pantu, rinda iet līdz Vilkam un atpakaļ. Pie vārdiem "Odit, meitas" rotaļas dalībnieki izveido apli: vidū paliek Kaza, ārpusē Vilks. Aplis iet vispirms pret Saulei, pēc tam pa Saulei. Dziesmai beidzoties, Vilks ķer Kazu. Pārējie visādi kavē Vilku un uzmundrina Kazu.

61. Es bij' viens kuplis koks

[FkLaiva]

Odziēna, Ērgļi

Am Dm Am Dm Am

Es bij' viens kup-lis koks, man bij' put-nu pil-ni za-ri,

5 Am Em Am Dm Em Am

es bij' viens kup-lis koks, man bij' put-nu pil-ni zar'.

Vienbalsīga

1. Es bij viens kuplis koks,
Man bij' putnu pilni zari,
Es bij viens kuplis koks,
Man bij' putnu pilni zari.	4. Iešu pats, ņemšu pats
Diženajo, skaistāko.
2. Es tev lūdzu bagātais,
Dod man vienu pazarīt',	5. Ak tu nieka bagātais,
Kur nu tava bagātība?
3. Es nedošu nabagam
I ne plikas pazarītes.	6. Sīki putni, mazi putni,
Visi manā rociņā!

Rotaļnieki saķeras rokās taisnā rindā, kuras vidū Bagātais. Viņam pretī vairāku soļu attālumā nostājas Nabadziņš. Bagātais ar savējiem iet pret Nabadziņu, dziedami un dziedādami 1. pantu. pēc tam Nabadziņš iet pretim Bagātajam, dziedādams 2. pantu. Bagātais, otreiz pretim iedams, atbild ar 3. pantu. Nabadziņš savukārt dzied 4. pantu un no Bagātā rindas gala atņem vienu Putnu (rotaļnieku). Nu Bagātais atkal iet pretim Nabadziņam un dzied no iesākuma, tikmēr Nabadziņš atkal atņem vienu Putnu utt. 1. - 4.pantu atkārtoti tik ilgi, kamēr Bagātais paliek viens pats. Pēcīgi Nabadziņš dzied 5. un 6. pantu. Rotalājoties tālāk, Nabadziņš ieņem Bagāta vietu.

62. Es tik esmu bagāts vīrs

[FKLaiva]

Lielezere "Dindaru dandaru"

Es tik esmu bagāts vīrs, bagāts vīrs: Man putniņi dies' un gan',
 dies' un gan'. Bet es esmu nabadziņš, nabadziņš: Man putniņu
 mazu-mā, mazu-mā, Es tev lū-dzu, bajā-rī-ti, dod man vienu
 pa-za-rī-ti, ja ne-do-si pa-za-rī-ti, no-lau-zī-šu ga-lot-nīt'.

Vienbalsīga

Rotaļnieki - Putni nostājas rindā, Bagātais rindas priekšgalā. Nabadziņš viens pats stāv atstatis. Bagātais ved rindu apkārt (visi dzied) un lielās ar savu bagātību.

1. Es tik esmu bagāts vīrs, bagāts vīrs : 2. Es varēju citam dot,
 Man putniņi dies' un gan', dies' un I pašami atlikās.
 gan'.

Kad bagātais izdziedājis, tad nabadziņš noskumis nostājas Bagāta priekšā, sūdzas par nabadzību un lūdz kādu pazarīti.

1. Bet es esmu nabadziņš, nabadziņš: 2. Es tev lūdz, bajārīti,
 Man putniņu mazumā, mazumā, dod man vienu pazarīti.
 Bet es esmu nabadziņš, nabadziņš: Ja nedosi pazarīti,
 Man putniņu mazumā, mazumā. nolauzīšu galotnīt'.

Bagātais, nicinoši noskatījies uz Nabadziņu, iet tālāk un lielās. Tikmēr Nabadziņš paker pēdējo no Bagātā rindas gala. Kad Bagātais apstājas, Nabadziņš atkal ņem sev pēdējo rotaļnieku, līdz Bagātais paliek viens pats. Bijušais Bagātais ieņem Nabadziņa vietu, un rotaļa turpinās.

63. Gani, gani, sargiet kazu

1. Gani, gani, sargiet kazu,
Kazai jāja precinieķ'.	5. Tu, kaziņa, pati zini,
Kāds vilkami mundieriņš.
2. Vilciņš savu zobentiņu
Gar akmeni trīdināj'.	6. Īsi, strupi kamzolīsi,
Pazolēti zābaciņ'.
3. Skic, kaziņa, mežiņā(i)
Liepu lapu lupināt.	7. Vilciņš kazu saplosīja
Sīkā kārklu krūmiņā.
4. Bet tik pate pasargiesi
No tā meža junkuriņ'.	

Rotaļas apraksts: Rotaļnieki izveido dārziņu, Kaza - vidū, vilks - ārpusē. Visi iet pa apli, ik pantā mainot virzienu, un dzied. Dārziņš apstājas; Vilks iet pie katra gana un prasa: "Kam tie vārti?" Viņam atbild, ka tie esot kazas, zirga, gov, cūkas u.c. dzīvnieku vārti. Beidzot kāds saka: "Tie ir vilka vārti." Vilks traucas pa vārtiem iekšā un pūlas noķert Kazu, bet šī mūk pa citiem vārtiem ārā. Kaza drīkst skriet cauri visiem vārtiem (tikai ne visu laiku caur vieniem un tiem pašiem ārā un tūlīt iekšā). Vilks - tikai caur saviem. Kad beidzot vilks noķer Kazu, tad abi nāk vidū un griežas elkoņos, bet pārējie palēcienu solī danco dārziņā apkārt. Kaza izvēlas nākamo vilku, bet vilks - kazu, un rotaļu var sākt no gala.

64. Ganu es aitiņas

[Ltd5]

Ga - nu es ai - ti - ņas liel - ce - ļa ma - lā;

La - pi - ņas čauk - stē - ja, krū - mi - ņi brik - šķēj'.

1. Ganu es aitiņas lielceļa malā;
Lapiņas čaukstēja, krūmiņi, brikšķēj'.

Rotaļas apraksts: Šai rotaļā ir žogs, Aitas un Vilki. Žogā viens aiz otra sastājas lielākie un dūšīgākie, un stiprākie, uzliekot rokas uz priekšā stāvošā pleciem. Bet aiz žoga slēpjas Aitiņas, mazas un nīpras. Ārpusē atrodas pāris kāru Vilku, kas skaļi kaukdami, cenšas caur žogu ielīst pie Aitiņām. Kuru Aitu noķer, to stiepj ārā no aploka. Žoga galvenais uzdevums ir nelaist Vilkus iekšā, tāpēc jāstāv ļoti tuvu vienam pie otra. Daudzkārt dziedot pantu, žogs sīkiem soļiem virzās pa apli. Kad visas Aitas izķertas, arī rotaļa beidzas.

65. Kur es savu avitiņu

[SkandiniekiDlv]

[Ltd5]

Kur es sa - vu a - vi - ti - ņu svē - tu rī - tu pa - ga - nī - šu?

5 Kur es sa - vu a - vi - ti - ņ' svē - tu rī - tu pa - ga - nī - š'?

1. Kur es savu avitiņu
Svētku rītu paganīšu?	4. Sargies manu avitiņu,
Vilciņš ķēra, vilciņš ķēr'.
2. Baltābola kalniņā,
Tur es viņu paganīšu.	(Dzied 3x, arvien ātrāk)
3. Pin, brālīti, augstu žogu,
Lai vilciņis neielēca.	

Rotaļas apraksts: Rotaļas dalībnieki nostājas pāros un izveido apli. Aplā vidū ieiet Aita, bet ārpusē - Vilks. Dziedot pirmos divus pantus, pāri iet pret Sauli, pēc tam - pa Saulei. Pie trešā panta pārinieki pagriežas ar sejām viens pret otru un iet viju. Dziedot pēdējo pantu, visi sadodas rokās un Vilks cenšas iekļūt dārziņā pie Aitas. Aitiņai rotaļas dalībnieki visvisādi palīdz izvairīties no Vilka, izlaiž to no apla un ielaiž, taču Vilku aizkavē. Kad Aita noķerta, rotaļa sākas no jauna, taču nu jau ar citu Vilku un Aitu, kurus izvēl iepriekšējie, kuri paši rotaļā vairs nepiedalās. Tā ar katru jaunu reizi no apla paliek malā pa Vilkam un Aitai, līdz rotaļā ejošo skaits sarūk līdz trim. Tad nu jāmet miers.

66. Nebada ķekata

[Grins1992],#92,p.171

Ne - ba - da ķe - ka - ta ga - ļas la - bad lē - ce,
Li - nī - nu la - ba - de, balt' a - ve - tī - nu;

Ne - ba - da ķe - ka - ta gaļas la - bad lē - ce.
Li - nī - nu la - ba - de, balt' a - ve - tī - nu.

1. Nebada ķekata gaļas labad lēce,
Linīnu labade, balt' avetīnu.

67. Padolu īkorus

[Ltd5]

Klāra Kaziniece Mērdzenē

1. Pa - do - lu ī - ko - rus, kab na - da - lēj - se,

5 Pa - do - lu ī - ko - rus, kab na - da - lēj - se.

1. Padolu īkorus,
Kab nadalējse.	4. Es poša jauna,
Maņ pošai vajag.
2. Pi kuo(i), pi kuo(i)
Muns īkareņš(i)?	5. Pi jauna puiškina
Muns īkareņš(i).
3. Lyudzami, bruoleiši,
Atdūditi!	

Rotaļas apraksts: Meitas sastājas aplī, turot rokās auklu, uz kuras uzkārts gredzens. Gredzena īpašniece stāv apļa vidū. Dziedot dziesmu "Padolu īkorus, kab nadalējse", meitas caur pirkstiem laiž gredzenu pa apli apkārt, turēdamas rokas cieši vienu pie otras. Dziesmai beidzoties, vidējā meita min, kurās rokās nu gredzens. Cik reizes neatmin, tik vēl gadus jāgaida tautas.

68. Precinīki

[Ltd5]

1. Lobs vo-kor-si, mei-tu muo-te! Ka-la-dō, ka-la-dō!

5
Dū-si mei-tu, ma-lē-je-ņu? Ka-la-dō, ka-la-dō!

<p>1. Lobs vokorsi, meitu muote!
Dūsi meitu, malējeņu?
- Vēļ nadūšu, vēļ nadūšu,
Cikom brauksi trešu reizi.</p> <p>2. Lobs vokorsi, meitu muote! Dūsi
meitu, malējeņu? - Vēļ nadūšu, vēļ
nadūšu,
Cikom mani meili lyugsi,
Cikom mani meili lyugsi,
Da zemeiti klaneisīsi!</p> | <p>3. As māmeni meili lyudzu,
Da zemeiti klanējūsi.
As pajēmu nu māmenis
Vīnu meitu malējeņu (audējeņu,
vērpiejeņu, i.ct.)</p> |
|---|--|

Rotaļas apraksts: "Precinieki" ir Latgalē populāra rotaļa. Rotaļnieki sastājas divās rindās ar sejām viens pret otru. Viena ir meitu rinda ar saucēju - Meitu māti. Otra ir puīšu rinda ar saucēju - Precinieku. Rotaļa noris sarunas veidā, dziedādama savu dziedamo, uz priekšu līdz meitām iet puīšu rinda. Pie vārdiem "Kaladō, kaladō" puīši divas reizes paklanās un pēc tam iet atpakaļ. Tad savukārt iet meitas. Tā turpinās, līdz beidzot Precinieks izvēlas vienu meitu un aizved uz savu rindu. Rotaļa iet tikām, līdz Meitu māte savas meitas izprecinājusi.

69. Tupi lāci, tupi lāci

[Grins1992],#91,p.170

[Ltd5]

[Mellena2004],p.170

Tu-pi lā-ci, tu-pi lā-ci, sai-mi-nie-ce aiz-mak-sās.

5 Pie-ci šķiņ-ķi ka-ķa ga-ļas, trīs ku-ku-ļi grūs-tas maiz's.

1. Tupi lāci, tupi lāci,
saiminiece aizmaksās.
Pieci šķiņķi kaķa gaļas,
trīs kukuļi grūstas maiz's.	4. Nākat ļaudis, nākat ļaudis,
Kādi ērmi aizdurvē!
Brūna kaza, vara nagi,
ik pārdienas puisi jā.
2. Tupi runci, tupi runci,
Peles bēgot nosmakos.
Peļu astes guļ uz kastes,
Tās tu vari apošņāt.	5. Māte meitas, māte meitas
Cūkū kūtē paglabāj'.
Cūku vecis pagalvē(i)
Ar ausīmi nosedzās.
3. Jūsu trīsi, mēsi trīsi,
Sametami čumuriņ'.
Vienam ragi, otram nagi,
Trešam ļipa aizdurvē.	6. Lai tur sūt, lai tur sūt,
Līdz citiem budēļiem.
Lec, ķekati, promlēkdamis,
Ziņģi, briņģi, vastalāvi.

Rotaļas apraksts: Visi rotaļas dalībniekinostājas aplī ap Lāci. Dziedot dziesmu, rotaļnieki pēc brīvas izvēles izpilda dažādas kustības (iet uz vidu un atpakaļ, iet pa apli, šūpo sadotas rokas u.c.). Dziedot dziesmas ātro daļu, visi griežas (pa vienam, pa pāriem, pa četriem): saķērušies elkoņos, sadevušies rokās, kā dzirnaviņas.

70. Vylks un koza

[Ltd5]

Palēni

1. Vylks do-ra o-lu nīd-ro-jā pū-rā, Ai - cy-noj

6 ka - ze-ni aļ - te-ni dzar-tu. **Piedz.** Vylks ar ko-zu

10 sa-da-rā-ja, ka-la-dō, ka-la-dō! Iz de-ve-ņom va-sa-re-ņom,

15 ka-la-dō, ka-la-dō! Vylks na-gai-da tre-ju dī-nu, ka-la-dō,

20 ka-la-dō! Kreit ko-za-i mu-go-rā-i, ka-la-dō, ka-la-dō!

1. Vylks dora olu nīdrojā pūrā,
Aicynoj kazeni aļteni dzartu.	- Piedz. Vylks nagaida treju dīnu,
Kreit kozai mugorā.
2. Na myusu kozas, kaimeņu kozas,
Na myusu kozas, kaimeņu kozas,	- Piedz.var. Vilceņš kozu saplūsēja
Smolkajuos kryumeņuos.
- Piedz. Vylks ai kozu sadarāja
Iz deveņom vasareņom.	

Rotaļas apraksts: Rotaļā ir aplī ejošie, vidū Koza, ārpusē - Vylks. Dziedot pirmo - lēno - pantu, visi iet pret Sauli, bet vidējais un ārējais - pa Saulei. Rotaļas otrā daļa "Vylks ai kozu sadarāj" dziedama ātri, un aplis joņo apkārt Kazai. Te nu jāuzmanās, lai trakajā skrējienā vidū pie Kazas neiekļūtu Vilks.

71. Zaļa kaza

Za-ļa ka-za, va-ra ra-gi, vi-sas čet-ras kā-jas kal-tas.

To būs jā - ti pui-sē-nie - mi ik-svēt-die - nas baz-nī - cā.

To būs jā - ti pui-sē-niem ik-svēt-die - nas baz-nī - cā.

1. Zaļa kaza, vara ragi,
Visas četras kājas kaltas.
To būs jāti puisēniem
Ikšvētdienas baznīcā.